

לוקחים 3 כפיות שינוניות, מערכבים היטב עם 2 כפיות של שלמות הארץ בנבולות ההיסטוריים, מרחיחים את הכל על אש ה' התלהבות המשיחית משך 20 דקה, מוסיפים מעט צדק סוציאלי וחצי כפית של דת ישר' אל. מקררים אחר כך את הכל במקרר חש' מלי אמריקאי, ומגישים לארוחת הערב...

ד"ר יעקב גיל (לשעבר ליפשיץ) הוא מומי חה מושלם במלאכה זו. כשחזר מן הצבא הבריטי בדרגת קפטן (התואר הצבאי נבע מן התפקיד: רב צבאי) החליט שהישוב זקוק למסלוגה חדשה. הוא קרא לה אחדות האומה. איש לא יכול היה להתנגד לאחדות האומה בימים הטרוריסים. אנשי המפלגות חייבו על נסיון זה. שהיה גידון, כמוכן, לכלשין גרסיין, אולם הם לא העריכו כראוי את תכונתו של האיש. ששקברו בבחירות לכנסת הראשונה הבטיח גיל לציונים הכלליים יים את הצטרפות כל מפלגתו לרשימתם, תמורת כסא בכנסת. כך הפך לח"כ.

אולם אחרי הבחירות הירחרו הציונים הכלליים שנית בעסקי, מצאו כי לא היה כדאי להם. לפיכך לא חידשו את החוויה: כשקברו בבחירות לכנסת השנייה נשאר ה' ד"ר גיל בלי מפלגה ובלי סיכויים להיכנס שנית לבית החשוב.

עתה החליט לתקן את המצב: לפני שבוע הוסיפו ברחובות מודעות ענק, בהן מוסבר המצב החדש של מפלגת אחדות האומה. הוא הכיל את כל הטוב בעיני כל המפלגות: מדינה גדולה ויפה, צדק סוציאלי שכל המע' מדות יהנו ממנו, תרבות חפשיה ויחד עם זאח דתיה.

גם כשניגשו לעריכת אסיפתו הראשונה לא השאירו דבר למזל ולמקרה. הוא קבע את האסיפה במועד, ומול המקום, בו נערכה בד' יוק אסיפה שניה מטעם הציונים הכלליים (אולם מונרבי, תל-אביב). כשיצא קהל הצ' יונים הכלליים מאולמו אל הרחוב מצא את עצמו, להפתעתו, בקהל של אחדות-העומה, גאלץ לשמוע את נאומו של מנהיג המפלגה החדשה, שבקע מרמקול שהותקן על אחת המרפסות.

תחבורה ידוק וצהוב

בתחילת 1952 סיפר צבי פנקס, שר התח' בורה המונה, לכנסת את הפרשה המדאגנה של התחבורה העירונית והבינ'עירונית הי' לקויה, סיכם את הויכוח בפתרון יחיד: מתן רשיונות המוני לכל נהג ההופך את מכוניתו למונית. אך היות ומספר המכוניות לא היה גדול עד כדי יצירת מהפכה שלמה, הסכים האוצר להקציב מטבע ור לרכישת מוניות, ביתור לחברות הבינ'עירוניות הגדו' לוח, שם היה גאלץ אדם הרוצה לנסוע אל מחוץ לעיר להבטיח את מקומו שבוע מאש, החברות עטו על המציאה, הומינו מספר

הפתיח את הישראלים ברצון הטוב של ה' אמריקנים שאיש מהם לא היה יהודי. תנאי השותפות היו פשוטים: מכוניות, ציוד וחל' קי חילוף יבואו מארזת הברית. לכל השאר תדאג הלירה הישראלית.

שרות אדיב. הממשלה שנטלה לידה את תנאי החוויה ההוגנים, שמחה ליסוד הברה פרטית בין-עירונית בעלת ממדים גדולים, שרות אדיב ויעיל, כנהוג בארצות העולם. התנאי היחיד שהציגה לפני אשור ההסכם, ושהתקבל, היה הקצבת 20 מכוניות, אותן ירכוש משרד התחבורה בתשלום הוגן בלי' יחלקן לנכים.

כשהחלו המכוניות הצהובות, המשומשות אך במקצת, להגיע לארץ בקצב מהיר, כבר קבלו שאר החברות הבינ'עירוניות בארץ את הזמנותיהן. פחדן היה גדול: כיום רץ הצ' בור אחריהן. הן חוששות שעתה יקרה ה' היפך המוחלט. גם הנהגים העירוניים, שחש' שו (לשוא, כטענת החברה) כי המכוניות ה' חדשות תסענה גם בקויהם שלהם, תגזול מהם את לחמם, החלו נבהלים.

כשהראה המחוג, באחד הימים בשבוע שי עבר, את השעה 9.00 בבוקר נדמה היה לעובר ושבו התלאביבי כי העיר מעלימה משהו, חסרה משהו שהוא כרגיל חלק בלתי נפרד ממנה. החסר: המוניות, שהפגינו אותה שעה במאותיהן בצפון תל-אביב, מקום מחסני החברה החדשה.

שביתות "תנו לנו כסף"

פועלי בית החרושת למלט שמשון (העור לס הזה 779) היו רגילים לראות מדי פעם אחד או יותר ממנהלי החברה מגיעים במכו' בית פרטית, לבקור בבית החרושת. בדרך כלל לא היו בקורים אלה מעוררים אלא התענינות מועטה, אולם משנודמו במקום כמה מנהלים יחד נמוגה אדישותם, הרגילה של הפועלים, הם ראו' במאורע הזדמנות מצוינת להזכיר לאנשים החשובים כי 'טרם שולמה להם משכורתם.

תחילה התקדלו כמה פועלים שצעקו לעומת המנהלים: "כסף! כסף!" לאחר זמן קצר הצטרפו שאר הפועלים וחיש מהר הדהדה בין גבעות הר'טוב החשופות תביעתם ל' חשולם. אחד הפועלים, עולה עירקי מתושבי המעברה הסמוכה, צעק בקול היסטרי: "תנו לנו את כספנו! אנהו עבדנו בשבילכם ועכשיו אין לנו מה לאכול!" לא היו אלה דברי הגזמה: שלש מאות הפועלים העוסקים בהקמת מכוניות הענק טרם קבלו את משכורת חודש אוגוסט - קבלו תחת זאת שתי מפרעות: בסך הכל שני שלישים של המשכורת. בשביל 250 תושבי המעברה העובדים בבית החרושת, הי' תה זו מכה קשה ביותר: לרבים מהם לא מספיקה המשכורת, ארבע לירות בממוצע

עם החברה. אך הפועלים המעברתיים התנגדו ככל תוקף, לגביהם, עבר זמן הויכוחים. השאלה היתה עתה: כסף או שביתה. למחרת נתקבלה במערכות העתונים הודעה טלפונית על השביתה. בשעות הבוקר נראתה מכונית מהודרת מתקרבת בכביש המוביל אל בית החרושת: הפועלים השובתים, ש' ישבו בחרז, חשבו אותה למכונית אחד ה' מנהלים, מיד רצו לקראתה, הקיפוה בצעקות ובנפנוף ידיים, בהתלהבותם לא שמו לב לשלט הדבוק לחלון המכונית שנשא את המלה "עתונות".

כעבור שלושה ימים הודיעו חברי הוועד השובתים: התברה תשלם להם עוד מפרעה (50 ל' לאיש). חסכם את החשבונות סופית בהודמנות הראשונה. את הסכום הדרוש ל' תשלום זה (20.000 ל'י) קיבלה בהלוואה

המשטרה עצמה, שהמשטרה חתה רק ליד בנין זה. כוונתו העיקרית היתה, כנראה, ל' חזור על טענת כמה מאנשי חרות שכל ה' ענין היה פרובוקציה משטרית.

ואו באה ההפתעה השניה, של היום, התובע, היועץ המשפטי שימרון, שהופיע בכבודו וכ' עצמו לחקירה מוקדמת זו (תפקיד הנועד ב' דרך כלל לפקידים נמוכים) קם במפתיע, הו' דיע שהוא מחתר על שמיעת כל שאר העדים שהזמין. היה זה צעד בלתי רגיל ביותר ב' חקירה מוקדמת. מטרתו יכלה להיות רק אחת: למנוע חקירות שתיוערב גוספות של הסניגור, להטיל עלידי כך מסך עשן גם מ' סכיב לקו התביעה.

בין שני מסכי העשן היה תפקיד השופט פשוט. הוא העביר את דינו של שילאנסקי לבית המשפט המחוזי. שילאנסקי, שלא שוח'

אסיפת פועלים שובתים בבית חרושת, שמשון" כסף או שביתה

רר בערכות, חזר לבית הסוהר, שם הוא מרגיש את עצמו בטוב, מתלונן רק על מחסור ב' סגירות.

במדים ובלא מדים

פצצה שילאנסקי ומכתב האיום אל הקצין פראג לא גרמו ליועז משטרתי כה גדול כשם שגרם ברור ערעורו של סגן פרקי ליט המחוז, אליעזר לייבסון, שהביא לפני השופטים בבית הדין המחוזי בתל אביב שורה ארוכה של טענות עקרוניות, הקשו רות לכאורה למאורע קל ערך אך חשובות כאויר לנשימה למטה הארצי של המשטרה, ובמדה רבה גם לצבור.

אביב פוגל וברוך סלמנדר שרכבו ללא רשיון נהיגה על אופנוע בכביש פתחתקווה, החליטו משום מה כי הדרך הקצרה למרכז עירו של אברהם קריניצי, עוברת דרך הגן הציבורי הותיק רב השבילים, נעצרו לפתע על ידי אדם לבוש אורחית שהושיט להם תעודת שוטר, ביקשם להלחזת אליו לתחנת המשטרה המתמ'גית, השניים התנגדו, הובאו אחרי כן בכוח למעצר.

העלבון היה, כפי הנראה, גדול מדי, כי השניים לא רק שדחו את האשמות הקלות ביחס, אלא פנו לבית משפט השלום ב' פתח תקוה, טענו כי השוטר לא היה אותו ערב בתפקידו, לא היה רשאי לעצור. המשטרה שחיכה תחילה לשמע הטענה, נדהמה כאשר פסק השופט כי הנאשמים צדקו: לשוטר לא היתה סמכות כל שהיא לעצור, התנגדותם היתה הגיונית. השנים שוחררו, השוטר נקנס. הקצונה הגבוהה ידעה את העלול להתרחש אם לא יובהר מיד הצד העקרוני שבמקרה, שלחה את אליעזר לייבסון לערער על ההח' לטה העלולה ליצור תקדים מסוכן, בפני בית דין מורכב משלשה שופטים טען לייבסון: "אין כל הוראה בחוק כי על השוטר לבלוש מדים, אלא באו כדי שהצבור יכירו ותו לא. הוא חייב לפעול מיד, בלי פקודת הממונים עליו בכל עת שנוכח בצעו עבירה, יחשב למועל בתפקידו אם לא יעשה כן."

לאם התקבל החלטת השופט יגיע המצב לידי כך ששוטר החווה, במקרה רצח, אך נמצא אותה שעה בחופשה ובלא מדים, יעבור באדישות לסדר היום. הפטיר קצין במטה הארצי: "לי יהיה

ממשלתית. "זהו צעד ביניים בלבד", הודיעו נציגי שמשון. "בעוד כמה חודשים נתחיל לייצר מלט ואז כבר לא תעמוד כל בעייה של מזומנים."

משפט שני מסכי עשן

בטוה, מחייק אל אשתו ומשפחתו, מלווה שני שוטרים מזויינים, נכנס הנאשם בנשיאת הפצצה במשרד החוק, דב שילאנסקי. החקי' רה בבית משפט השלום התנהלה על ידי ידיד הלוח, השופט הממושקף בעל ההברה ה' ספרדית, שלא ארוחת-צהרים התעמק בבעיות מגנוני פצצות, אצבעות חמר נפץ ופתילים מכל הסוגים. גרמה לכך עדותו הארוכה וה' מעייפת של סמל המשטרה, לובש האורחית, שמחה שפילנר, מומחה לפרוק נשק.

העד, המשרת במחלקה החשאית המיוחדת, מעולם אינו לובש מדי משטרה. לקראת ה' שמירה הקפדנית במשרד החוק שינה את צורתו ומלבושיו, הפך גנן שקט בגינת ה' בית, אלא שבכיסו היה אקדה בראונינג, ועינו הרה על כל החשוד בסביבה.

הקהל הרב באולם לא נבהל כששפילנר כוון את מחוג העון פצצת-הזמן הריקה, שנחה על השולחן, הכיח לשופט, על ידי הכנסת מגורה זעירה שדלקה ברגע שהמחוג הגיע לתעדוה, שהמנגנון פועל. בהפסקה הקלה אצו העתוני' אים הצעירים אל עורך-דין שמואל תמיר, לא יכלו להוציא מפיו כל רמו על דרך הגנתו, הסתפקו בניחוש לא מתקבל על הדעת: תמיר ירצה להוכיח כי שילאנסקי רצה להתאבד ב' משרד החוק כמתאה על השילומים, ואו' יהיה שמח."

קלפים חבויים. בנגמר ההפסקה באה ה' הפתעה העיקרית, בחקירה המוקדמת של עמוט קינן נמנע הסניגור מלשאול שאלות, למען לא לגלות את קלפיו באותו שלב, והכל הני' חו, משום מה, ששמואל תמיר ינהג באותה שיטה, אך הנה קם תמיר ופתח בחקירה שתי וערב של שפילנר משך שפתיים רצופות. אקיוה מישוהו שחקירה זו תגלה את קו הגנתו העתידי של תמיר, הרי נכונה לו אכזבה. תמיר לא גילה קו אחד, אלא תריסר קוים, תמיר בזאת מסך-עשן סמיך מסביב לכוונותיו. הוא ניסה, כאילו, להוכיח ששילאנסקי לא היה בלל בבנין אלא הוכנס לתוכו על ידי

מונית החברה הבינ'עירונית (עם כתובות אמריקאיות) תנאים פשוטים:

לפועל שחור, גם כשהם מקבלים אותה בזמן. עתה תבעו בכל תוקף להכריז שביתה עד לתשלום המשכורת. **עבר זמן הויכוחים.** אותו יום התי' קשרו חברי ועד העובדים המקומי עם מוע' צת הפועלים בירושלים, ביקשו את דעתה על השביתה שפרצה. ההסתדרות, שהביעה את תמיכתה העקרונית בשביתה, ביקשה בכל אז לדחותה לימים מספר, לאפשר משא ומתן

רב של מכוניות. אך שמואל פישר, ותיק חברת עתיד ומנהלה משך שנים רבות, נכשל דווקא בחברתו, כשביקש להזמין 50 מכוני יות, להפוך את השרות ליעני ונות. פישר, ביחד עם שני חבריו עובו את המסגרת הצ' רה, הגליחו להתקשר עם חברת הענק הא' מריקנית גיימס ווטס, בעלת אלפי מוניות ומפיצה יחידה של מכוניות הדיסטו. המשא ומתן, שנמשך זמן קצר, נסתיים בהצלחה,